

Қазіргі уақытта облыста кәсіпкерлерге кешенді қызмет ұсынудың үш деңгейлі жүйе жұмысы ретке келтірілген: Қарағанды қ. кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы, барлық моноқалаларда – 5,0 мыңнан астам адамға 13,3 мың кеңес берілген кәсіпкерлікті қолдау Орталықтары мен кәсіпкерлікті қолдау мобильді орталығы жұмыс істейді.

Кәсіпкерлікті дамытудағы міндет - кәсіпкерлердің жинақталған әлеуетін барынша пайдалану. Шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау үшін «Бизнестің жол картасы-2020» бағдарламасына өзгертулер енгізіп, Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамыту Бағдарламасына гранттық қаржыландырудың жаңа құралын енгізу қажеттілігі бар. Осы жылдан бастап кәсіпкерлік қызмет көрсету орталықтарымен «Даму-аймақтар» аймақтық бағдарламасын іске асыру басталады.

Сонымен қорытындылай келе кәсіпкерлікті қолдау және дамыту арқылы индустриялық-инновациялық даму, жаңа жұмыс орындарын құру, халықтың әл-ауқатын арттыру, ішкі нарықты отандық өнімдермен қамтамасыз ету сияқты өзге де бірқатар маңызды мәселелер шешімін табатын болады. Бұл кәсіпкерліктің экономикадағы рөлінің жоғары екендігін, оны ұйымдастыру, дамыту мен қолдауға баса назар аудару қажеттігін көрсетеді.

Әдебиеттер:

- 1 Қарағанды облысын дамытудың 2016-2020 жылдарға арналған бағдарламасы
- 2 Фазылбаева А. Ф. Шағын бизнесті мемлекеттік қолдаудағы негізгі бағыттары мен проблемалары // ҚазҰУ хабаршысы Экономика сериясы = Вестник КазНУ, Сер. Экономическая. - 2017. - №3. - С. 193-200

Аширбекова Ж.С. 2 курс (КарГУ им.академика Е.А.Букетова)
 Научный руководитель – к.э.н., доцент Асанова М.К.

ANALYSIS OF THE CAUSES AND CONSEQUENCES OF UNEMPLOYMENT IN KAZAKHSTAN

The relevance of the topic is determined by the fact that the field of employment and unemployment is an extremely important and multidimensional field of economic, social and socio-political life. The continuous and extensive regulation of employment and unemployment that exists in Kazakhstan determines many trends in this area, in particular the impact on labour mobility and the scope and dynamics of unemployment and employment.

Unemployment - not just joblessness, it is also a social catastrophe that has a powerful and devastating impact on people. Therefore, the study of employment and unemployment and the search for solutions is not only an important issue, but also a very pressing one today.

The formation of the labour market in Kazakhstan in recent years has been conditioned by such factors as the post-crisis development of the economy of Kazakhstan and its long-term orientation, and the adoption and implementation of programmes to promote employment growth.

With regard to Kazakhstan's labour market, there were various types of unemployment, such as natural and cyclical unemployment. There are factors that make it impossible for a job seeker to find a job as a result of the mismatch of labour market demand in terms of skills or qualifications. There is also seasonal demand for construction and agriculture.

Employment and unemployment are the main characteristics of the labour market. There are different theories that reveal the causes and essence of unemployment. They highlight the positive and negative socio-economic and psychological consequences of unemployment.

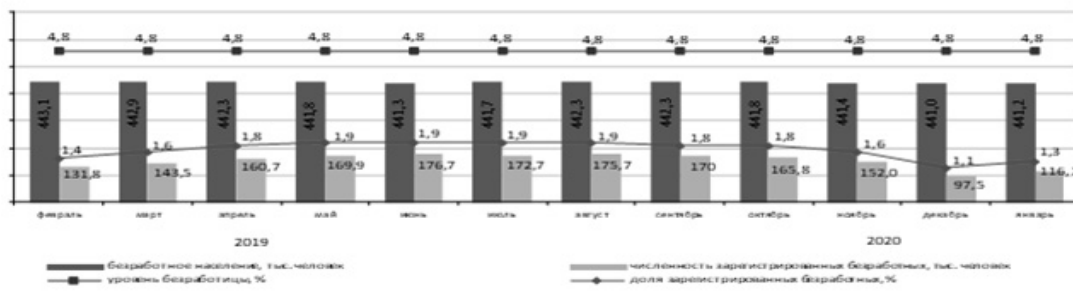

Figure 1. Labour-market indicators in the Republic of Kazakhstan

Note- source[3]

The hidden unemployment rate in quarter IV of 2019 was 0.2 % (21.8 thousand people) of the labour force. The causes of unemployment are quite common in many countries. The definition of causes at different times was different for different economic schools, but in most cases they were in agreement. The main causes of this phenomenon are:

- heavily overpopulated;
- establishment of high wages under pressure from trade unions and socio-economic;
- during the period of the scientific and technological revolution, capital displacement;
- low solvency of demand.

The main forms of unemployment in the Republic of Kazakhstan are: unemployment related to a decline in production, hidden, friction and seasonal unemployment.

The labour market in Kazakhstan is unbalanced in demographic, sectoral and regional areas. In particular, in the coal, mining and oil-processing regions, male labour predominates and female-dominated industries are underdeveloped, with nearly two thirds of the country's unemployed women.

Thus, increasing employment and reducing unemployment is a priority of Kazakhstan's State employment policy, which is being developed in two main areas: Assistance in finding employment for the unemployed and assistance in vocational training and retraining. In order to create employment, legislative mechanisms should be developed to encourage employers to maintain existing jobs and create new ones.

Literature

1. Ministry of national economy of the Republic of Kazakhstan <https://economy.gov.kz/>
2. Социальные последствия безработицы Г.Гендлер. Человек и труд. №3. С.47
3. Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan Statistics committee <https://stat.gov.kz/>
4. Jeffrey D. Sachs, Felipe Larrain B. «Macroeconomics in the global economy», Moscow, 1996
5. Н.А. Назарбаев «Казakhstan-2030», Алматы, 1996г.

Boranbayeva M., master's student (Y.A.Buketov Karaganda State University)
Supervisor – Ph.D., professor Y.N. Nabyev

EXPORT OF AGRICULTURAL PRODUCTS OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN TO FOREIGN COUNTRIES IN 2019

The volume of agricultural raw products and food exports in January-October 2019 amounted to \$ 2,572.8 million (9.8 million tons), which is 7.4% more compared to the same period in 2018.

According to the results of 10 months of 2019, 2.2 million tons of processed agricultural products were exported (22.6% in physical weight of the total agricultural exports) in the amount of \$ 859.2 million (33.4% in monetary terms of the total volume of agricultural products export).

Product exports increased to third countries by 12.8% (from \$ 1.364 billion to \$ 1.540 billion):

Countries	January-September 2018	January-September 2019	-/+ (%)
Total thousand dollars:	1 696 673,2	1 839 747,8	8,4%
China	170 774,4	242 569,5	42,0%
Uzbekistan	434 844,9	550 521,4	26,6%
Tajikistan	145 065,9	180 444,8	24,4%
Azerbaijan	41 680,4	51 915,9	24,6%
Turkmenistan	39 925,1	52 958,9	32,6%

Also in the EAEU countries increased by 7.6% (from 304.9 to 328.1 million US dollars):

Countries	January-September 2018	January-September 2019	-/+ (%)
Total thousand dollars:	385 492,0	422 036,9	9,5%
Russia	289 659,5	311 826,9	7,7%
Kyrgyzstan	90 682,6	97 462,1	7,5%
Belarus	4 508,5	8 362,7	85,5%
Armenia	641,4	4 385,2	by 6,8 times